

DOMOVINA.

L I S T

lahaja vsak potek.

Naročila s poštnino vredna za celo leto 2 gold., za pol leta 1 gold.

Naročila pisma in reklamacije naj se pošiljajo vredništvu.

Poznam listi se prodajajo v Gorici pri likvacijski g. sodni na Travniku po 4 solde.

Vredništvo:
na Travniku št. 277. I. nadst. (one
okraj tudi za razpošiljanje listov).
Prejemajo se za plačilo vsakoraj
na ostanila tudi v neslovenskem
jeziku.
Plača se za vsako nalogo vsake
8 kr., če se oznanilo samo
enkrat nalogo, če dvakrat, 8
kr., če trikrat, 10 kr. s. v. —
Povrh tega še vsaki kralj 20
kr. za štampelj.

posebno za primorsko-deželno, pa tudi sploh slovenske zadeve.

ZGODOVINSKE DROBTINCE

o farni cerkvi v Kanalu na Goriškem.

Naše domače zgodovino ljube bo gotovo mikalo
gledati kaj iz starodavnih in novejših časov o naših
krajih. Zato naj jim podamo tu nekaj zgodovinskih
drobtin, ki zadevajo dekanijako farno v Kanalu. Temno-
govratno drobtinca, se pa v ta namen priobčujemo, da
bi to prijatle zgovine in naših domačih krajev, posebno
pa duhovnike spodbudilo, da bi stare listine in bukve
preiskovali, znamenitosti nabirali, in, če ne na svetlo
dajali, vsaj v farne bukve z naslovom „Liber memora-
billium parochiae...“ po redu zapisavali, kakor je to v
nekaterih škofijah že navadno. —

Kakor v drugih, tako tudi v cerkvenih zadevah
je silno težko za starodavno zgodovino gradiva nabirati
zaradi pomanjkanja potrebnih listin. Taka je tudi tu pri
Kanalski zgodovini. Kedar je Kanalska fara ustanovlje-
na, se ne da določiti. Dosti pa menda ne zgrešimo, ako
trdimo, da je bila ustanovljena že v 13. stoletju, če ne že
poprej. Bulla papeža Inocenca IV. do opata Rozaškega
(Rosazzo pri Cividadu) Leonarda od 11. avgusta 1245
bi rešila to zastavico za stran starosti te fаре, ako bi se
mogla kje najti. Morebiti leži kje s prahom pokrita v
Vidmu ali Cividadu? Po radodarnosti Oglejskega patri-
arha, Urha I., in brata njegovega, Goriškega grofa Hen-
rika, je bila okoli l. 1120 podeljena vsa Soška dolina
če. Očetom Benediktinom slavnega opatijskega S. Petra v Ro-
žacih. Spadala je tedaj ta fara v tem času pod oblast
mnihov Benediktinov. Kak red je bil v duhovnem oskr-
bovanju tega okraja v onih časih, je neznano. Morebiti
je bilo tako, kakor sedaj v Ameriki, da so duhovniki
hodili od kraja do kraja. —

Pergamentno pismo od l. 1389 prča, da se je mo-
gla tisti čas že redno v Kanalu služba božja opravljati,
kajti za ondašnja cerkev je nek dobrotnik ustanovo
(stiftung) za sv. mašo naredil.

Ustno izročilo, da je bila fara poprej v Ročinju,
kakor v Kanalu, menda ni verjetno, razen ako se vse
vsi na levi strani Soče k. Solkanaki fari spadala, ker
ali ako ni bilo še takrat mosta v Kanalu.

Cerkev sv. Martina v Avči (v listinah-Als) je mo-
gla že biti okoli l. 1400. L. 1433 se najde, že nje cer-
kvena rajtenga. Okoli teh let je bila tudi cerkev sv.
Mihela (Obersolum-Oberfeld) v Gorenjempolji, ktero je
posvetil l. 1439 naddijakon (archidiakon) Rozaški, ki je
bil tudi škof Fulginatenski.

Prvi fajmošter, (plebanus), kterega ime je znano,
je bil leta 1428 do 1467 č. g. Gotfrid Cedbig (Cedlic?)
O njegovi dobi je bil zidan (v gotiški obliki, dandana-
nji nekaj malega predelani), kot ali presbiteri, kar na-
znanje v kamen vsakan napis, ki se še vidi... (prvi
dva besedici ato neumnosti)... anno. dm. m. —

CCCCXXXIX. p. mo., to je l. 1431. Fajmošter v Ka-
nalu je imel ta čas po 2 in morda tudi 3 duhovne po-
močnike („socius divinorum“, od l. 1465 pa tudi „coo-
perator“), kteri se ob nedeljah in tudi ob delavnih
dneh in tje po cerkvicah (Ecc. filiales) te fаре sv. mašo
brat hodili itd., potem se pa vcelej v Kanal na svoje
dom vrtili. Več jih je bilo s Kranjskega doma, pa tudi
in še več je bilo domašincev. Tako se pozvamo iz imen
njihovih. — Drugi fajmošter je bil 1468 do 1494 č. g. To-
maž Marschal. Ob njegovem času je bila že cerkva
sv. Miklavža v Krestnici, kar svedoča napis l. 1468
na tamošnjem malem zvonu. Hudi in bridki so bili časi
ob pastirovanju Marschalovem. Grezovitni Turki so v l.
1469, 1472, 1477, 1478 po Goriškem razsajali, žgali in
morili, ropali in ljudi v sužnost odpeljavali, česar pri-
ča je še sedanje izročilo po vsi naši domovini. Meca
julija l. 1479, ko so jih bili Benečani potopli, so ju ma-
hnilo čez Kanal naprej proti Koroškemu. Da niso ti
gerdavci prizanašali na tej okorni poti nikomur, kogar
se v post dobili, se že ve, posebno tega to ne, ker so
jim naši gorjani veliko vojakov s kamnom, ki so ga
na hrihah nakopili, pobijali. Da so dokaj cerkvi o-
skrunili, prča nam novo njih posvečevanje, n. p. leta
1481 v Avči (reconciliatio Ecclesiarum). Cerkev sv.
Martina l. 1480 zaznamak v svojih računih (kteri
so bili dovršeni 3. maja, 4. junija in 12. julija), da je
ona dala dvema oglednikom za Turki 20 šilingov (20
naših solidov).
(Dalje prih.)

DEŽELNE ZADEVE.

o deželno-denarstvenih (finančnih) zadevah poknežene grofije goriške in gradiške.

(Glej liste 14., 15., 16., 17. in 18. in 19.)

(Spisuje Podbrežan)

Še nekaj o bolnišničnih stroških.

Stroški za prehranjenje bolnikov v javnih bolniš-
nicah se razdeljujejo:

1. v stroške za porodnice v javnih porodnišnicah,
2. „ za blazne (zmotjene) v norišnicah, in
3. „ za navadno bolnike.

Stroški omenjeni pod št. 1 in 2 se plačujejo
po postavi dotičnim zavodom ali napravam zatrdno (de-
finitivno) iz deželnega zaloga na podlagi računov, ki
jih ugotovlja (likvidira) deželna računarija, in se tirja-
je kot povračila za deželni zalog. le zneski od takih
oseb, kterih ubožstvo ni z dotičnim spričevalom dokaza-
no. V ti zadevi pošiljajo tedaj županstva deželnemu
odboru potrjeni denar, in kedar to ni mogoče, pa
spričbo ubožstva.

Ravno tako je bila poprej tudi zastran stroškov omenjenih pod števil. 3, ktere je deželni zalog tudi zadržno plačeval. Tirjali so se res pozneje taki stroški od tistih bolnih oseb, katerih uboštvo ni bilo spričano in dokazano, ali od tistih, ktere namesti njih postava k temu veže; pa potirjalo se jih je malo več ko nič, ker so župani preradi svojim občinarjem na polajšbo spričevala uboštvu dajali, ali pa vsaj niso veliko marali, da bi kaj povračil potirjali. Po tem takem se ni tedaj čuditi, da je moral naš deželni zalog, kterega postava veže, vsaki javni bolnišnici po ugotovljenem računnu vse stroške za vsacega našega deželana precej povrniti, samih teh stroškov za navadna bolnike v treh letih, t. j., l. 1862. 1863 in 1864 še črez 84 tisuč (tavalent) gold. plačati, kteri so priklad na davke že na več kot 5 odstotkov (procentov) na leto povikšali. Da bi se pa to nar teže breme naše dežele s časom znižavalo, ne pa povikšavalo, k temu nar lože župani sami pripomorejo. Oni poznajo nar bolje okoliščine svojih občinarjev, dobro vedó, komu je mogoče take stroške povrniti in komu ne, in kterega res potreba sili, iti po svetu, si kruha služiti. Ali jih mar ne pase tudi veliko le lenobe po svetu? Koliko se mora p. le za sramno-kužne ženske bolnišnicam plačevati!

Da se vsemu temu v okom pride, sklenil je naš deželni zbor mesca marca l. 1866, da ima te stroške, omenjene poprej pod števil. 3, deželni zalog bolnišnicam naše in drugih dežel le predplačevati (anticipirati) in da jih imajo potem temu zalogu posamne občine za svoje občinarje povračevati na podlagi ugotovil (likvidacij) deželne računarije.

Ta sklep, ki ga je potrdil presvetli Cesar, je bil 1. novembra 1863 vpeljan, in vsi stroški te baže, ki so se od omenjenega dne sem narasli, plačujejo se zdaj po tem pravilu.

Ta postava pa ni občinarjem novega bremena naložila, skoravno morajo zdaj te stroške sami za domače reveže odrajtavati in sicer tako, da si primajnklej za vse domače potrebe z dokladi priskrbnujejo; dokladi pa, ki so jih poprej za preskrbovanje bolnikov, omenjenih pod števil. 3, po 4 do 5 odstotkov plačevali deželnemu zalogu, so z ozirom na novo postavo od deželnih prikladov odbiti, kar nam natanko spričnujejo dotični preudarki, v kterih je bilo za te stroške navadno okoli 24 tisuč gold. zapopadenih, in preudatek za letošnje leto zapopada v ta namen le še samih 4 tisuč gold. (40 tisuč v poprejšnem, 19. listu „D.“ je tiskarna pomota) in tudi ti se bodo že za prihodnje leto lahko veliko zmanjšali. Leta 1866 je bilo po tej taki ravnavi predplačanih 12,142 gld. 31 kr. 1) in ker bi znalo marsikoga mikati, koliko od tega zneska na to ali uno županijo spada, bočem tukaj tudi to razjasniti. — Bilo je od teh stroškov ugotovljenih (likvidiranih), in sicer na županijo:

Anhovo		Cirkno	161 g. 84 k.
(Anikova)	55 g. 70 kr.	Čerliče	145 „ 19 „
Ajdovščina	170 „ 62 „	Karmin	
Ajello	56 „ 15 „	(Cormons)	170 „ 20 „
Oglej		Campolongo	30 „ 18 „
(Aquila) 2)	137 „ 55 „	Cervignano	157 „ 27 „
Bovec	337 „ 85 „	Križ(ip.)	34 „ 87 „
Banjšica	176 „ 90 „	Dornberg	182 „ 35 „
Biljana	119 „ 05 „	Dolenja	24 „ 94 „
Brazzano	5 „ 25 „	Štanjel	40 „ 21 „
Belvedere	89 „ 95 „	Fara	66 „ 70 „
Brestovica	6 „ 30 „	Fiumicello	94 „ 50 „
Bérje	5 „ 20 „	Fogliano	30 „ 10 „
Čepovan	111 „ 56 „	Št. Ferjan	44 „ 10 „

1) Ta znesek bi se bil narasel visoko nad 20 tisuč, pa računni stroške bolnišnice še niso bili l. 1866 ugotovljeni.

2) Z leščimi črkami natisnjene vasi, trgi ali mesta so laški Vr.

Gorica		Gor.)	222 g. 41 k.
(mesto)	4274 g. 48 k.	Povma	64 „ 40 „
Urgar	140 „ 35 „	Prepetna?	75 „ 42 „
Grahovo	454 „ 28 „	Ponikvo	129 „ 52 „
Gradšiče	42 „ 40 „	Perteole	14 „ 70 „
Gorjansko	15 „ 60 „	St. Peter	
Joanis	72 „ 60 „	(v Lahih)	74 „ 25 „
Kviško	177 „ 04 „	Renčo	59 „ 85 „
Koparid	301 „ 60 „	Ročinj	48 „ 28 „
Kanal	247 „ 95 „	Rihenberg	55 „ 25 „
Kal	149 „ 02 „	Romans	86 „ 71 „
Kamnjo	95 „ 91 „	Ruda	81 „ 58 „
Komen	154 „ 75 „	Ronko (Ronchi)	124 „ 58 „
Kopriva (Copriva)	34 „ 45 „	Solkau	116 „ 02 „
Log	15 „ 40 „	Sompas	191 „ 45 „
sv. Lucija	202 „ 67 „	Šmarijo	4 „ 55 „
Lokovec	132 „ 30 „	Zagraj (Sagrado)	28 „ 28 „
Lokavec	54 „ 95 „	Staranzano	3 „ 93 „
Št. Lovreno		Sežana	178 „ 54 „
muški	121 „ 80 „	Zgonik	53 „ 90 „
Lučnig (Lucenico)	173 „ 86 „	Ternovo	74 „ 34 „
Miren	228 „ 95 „	Trenta	48 „ 72 „
Št. Viška gora	22 „ 64 „	Tomim	271 „ 44 „
Medea	49 „ 70 „	Terzo	— „ 70 „
Moraro	78 „ 05 „	Turiacco	6 „ 30 „
Mariano	57 „ 75 „	Temnica	32 „ 85 „
Mavhinje	1 „ 95 „	Tomaj	20 „ 93 „
Nakla	36 „ 40 „	Volče	154 „ 54 „
Opačjeselo	63 „ 95 „	Villa Vicentina	8 „ 85 „
Št. Peter (pri		S. Vito	36 „ 40 „
		Vojščica	19 „ 25 „

To je edina pot, po kteri se bode zmanjšanje stroškov gotovo deseglo; pri ti preuredbi je pa plačevavcem vse eno naj odrajtujejo doklade občini ali deželi.

Ena ali druga občina bi znala po ti novi postavi res preveč obtežena biti, pa tudi temu bi se lahko pomagalo, ako bi bile še posebej velike županije kakor na Stajerskem i. t. d.

Morda bi vse občine eno velike županijo lože za take stroške svojih občinarjev skupaj skrbele!

S tem sem sklenil svoje sestavke o denarstvenih zadevah naše goriške 1) dežele; zanašajo naj se pa vsi, ki jim je mar za deželno gospodarstvo, da jim bom večkrat še tudi v prihodnje s kako številko glavo belil, in jim po svoji moči tu pa tam kaj potrebnega pojašnoval, ako mi bo naša „Domovina“ kaj prostora v ta namen odkazavala. 2) Za zdaj z Bogom!

DOMAČA ZGODOVINA.

Tominski punt leta 1713.

(Posl. J. K. — Dalje; gl. liste 17 in 19.)

Kak teden po teh dogodkih so začeli tudi Brici proti davkarjem rogoviliti. 1. maja se je blizo 200 mož iz Gradnega, Krasnega, Višneve in Nebole biljanskega

1) To je pa sploh tudi razkaz stroškov družih dežel, samo da imajo one — se ve da — vmes še kaj svojih posebnih dohodkov in stroškov in čitatelji „Domovini“ po družih kronovisah, naj si torej mislijo, da je pri njih deželno gospodarstvo, kakor pri nas, samo na številke in posebno postave jim ni treba gledati.

2) Takim in enakim praktičnim, podučnim in ob enem za treznim mikavnim razkazom in razpravam nar rajšo svoje predalo odpiramo, kajti nam velja še vskard prislovica nekdanjega „Umnega Gospodarsja“: „S kruhom za duhom“, t. j. povzdignimo naše ljudstvo nar popred in posebno v materijelnem oziru, v znanji praktičnih reči, in uravnana bo edino prava in trdna podlaga splošnemu duševnemu in narodnemu napredovanju. Zavednost se v šepu prične; kjer ni zmernega materijalnega blagostanja, je tudi v duševnem oziru siromaštvo. Denar je nervus rerum uboštvu je — sužnat, nevednost in nezavednost. Še bi lahko cel venci spleli iz tacih paradoksov, to da naj bode za danes zadosil — Hvala, gosp. Podbrežan! Prosimo še za v prihodnje!

farovža lotilo, ker so zvedeli, da je v njem nekaj *Taljanutovega* vina shranjenega. Siloma so v klet pridri, sod zavrtali in, kar niso mogli izpiti, so pa po tleh polili. Gosp. vikarju, ki jih je kleče prosil, naj ne dolajo tako sramoto njegovi hiši, so zobe kazali. Spoznava, da naj, da ni varno so dalj časa pri njih muditi, gre v key tor so v žagrad (sakristijo) zapro. Pa opiti Briči so mu bili koj za petami, naj brže, ker so mislili, da je kaj dragocnega blaga tam poskril. Da so jo gosp. vikar kakor šiba na vodi tresel nam ni treba omeniti. Pa strah mu je kulalu odjenjal. Komaj Briči v cerkev vdorojo, jim že strel na uho bije. Okoli sebo gledajo kapazijo, da *Smartinci*, *Kozanci* in še nekaj družih s *terminskim* kancelarjem na čelu na vpornike streljajo in po njih mahajo. Začeli so bežati. Trije imed njih so mrtvi obležali, precej lepo število jih je bilo pa ranjenih.

4. maja se je na rihenberškem mostu ljudstva vse trlo. Sešli so se bili namreč podložniki rihenberške grajščine z *Žabljani*, da bi se pri grofu, svojem gospodarju zastran prevelike tlake (rabote) in davkov pritožili. Od teh 3000 jih gre kaci 30 v ta namen v grad po starem urbarju popraševati, v katerem je bilo vse na tanko zapisano, koliko mora vsak tega ali druge odrajtovati. Dobivši ga, so grofu lepo zahvalijo ter mu rečejo, da ga prepišejo, potem pa pritožbo na cesarja samega vložijo, da zvedo ali se jim pravica godi, ali ne.

Po zgledu Rihenberčanov se je tudi 3000 *Devincov* zbralo in od svojega grofa urbar tirjalo. Grof Jožef jih je pa domu spravljal zagotavlja jim, da jim pravice ne bođe kratil. Ker se pa niso hoteli njegovi volji na noben način vdati, da po njih streljati. Štirje so koj obležali, nekaj jih je bilo pa ranjenih; med kterimi so štirje med potom umrli.

Od dne do dne veči punti so Nj. eksc. namestnika goriškega v zadrego pripravili. Ker si ni vedel pomagati, je na Dunaji zoper vporne podložnike pomoči prosil. Njega so posnemali tudi od vseh strani stiskani grajščaki. Dunajska vlada sklene v ta namen z vojaki vred komisijo poslati, da bi načelnike tega ljudskega gibanja odstranili. Ko ta vesela novica v Gorico dospé, da slavna kamera koj 400 stotov (centov) sená nakupiti. Nekaj sodov moke so pa od drugod dobili.

Nad tem je došlo 700 Hrvatov, nekaj konjikov nekaj pa pešcev, v ajdovsko okolico, kjer so se tudi za nekaj dni ustanili (utaborili). 8. junija pošlje namestnik v te kraje 40 muškatiirjev, 8 dragonov in nekaj ljudi iz Rihenberga s poveljem, naj župane in ostale podpihovalec ljudstva v zapor denejo. Pa iskati so mogli pribežališča zoper kaci 2000 mož, ki so se za njimi zagnali in celo grad oblegati začeli. Ko se ta novica po Gorici raznese, dadó Hrvatom koj povelje, vojake rešiti, šuntarje in župane pa zapreti. Ko so se Hrvati gradu bližali, so vporniki koj pokorščino obljubili, rekoč, da so pripravljeni, premoženje in kri za cesarja žrtvovati. Rekli so jim tudi, da so se le zato vprli, ker se jim pravica kratí, da niso pa nikdar v mislih imeli, komu škodovati. Vsemu opravičenju vkljub so jih Hrvati vendar zgrabili in v zapor deli. Akoravno so kradli in grdo z njimi ravnali, vstavljati se jim pa vendar niso hoteli, dobro vedoč, da jih je cesar sam sém poslal; do slavne cesarske hiše so pa vsikdar ljubezen in zvestobo gojili. Umoriti bi se bili rajši dali, ko da bi se bili nad vojaki pregrešili. 20 so jih muškatiirji in 150 Hrvatov v goriško ječo pospremili, drugi so pa v Rihenbergu ostali. (Dalje prih.)

DOPISEL

S Tominskega. — © — Ljuba „Domovina“! Prav hvaležni smo ti, da nam deželne račune in preudarke priobčuješ. Zdaj vsaj vemo, kaj deželno

gospodarstvo obsega in zakaj zmiraj tiste sitne doklade na davke plačujemo. Marsikomu so bile tiste božje številke res že dolgočasne in se jih je že navellčal, ali meno, po pravici povem, mene take reči mikajo; zagotovitv te, da sem vsak predčlek ne enkrat, temuč gotovo deset-in še več ko desetkrat prebral in preštudiral. In kakó bi ne? Saj mi vse to reči globoko v aržet (žep) segajo. Človek plačuje in plačuje, pa ne, da bi se mu kedaj povedalo in razložilo, kam toliko davkov in dokladov pride. Prav jim bodi gospodom, kteri bi nam prostim plačevavcem vse to reči lahko pojasnili, prav jim bodi, če jih včasih v nejevolji s bleparji in pojedži pitamo. Kedar človek ne vé, zakaj to, zakaj ono, ni čuda, da kako oistro zabrusi, da se nad gosposko huduje in kaj vem kaj. Sicer pa — da si ravno zdaj sploh prav dobro razumem, s kakšnimi opravili, — kolikor v denarstvene zadeve segajo — ima naš deželni zbor opraviti, moram vendar tudi odkritorečno povedati, da mi ni še vse jasno, kar nam vrli gosp. Podbrežan razkazuje; marsikaj mi je nerazumljivo in marsikak strošek se mi zúl, ne rečem nepotrebno, (ravno ker mi ni še vse jasno) — pa vsaj čuden. Kaj misliš, „D.“, bi nam hotela li ti nekatere reči bolj natanko razlagati, ko bi te za pojasnjnje te ali ne številke prosili? Ne zameri, saj veš, da kjer gre za denar, je človek nadležen. Znabiti, da bo razlaganje številke ne samo mene, temuč tudi druge bravece tvoje bolj mikalo, kot gole suhe številke. *)

Iz Črnič. 14. maja. Ljuba Domovina! blagovoli majhino prostora odkazati, da ti povem, kakó smo tukaj „Čitalnico“ ustanovili. Hvala Bogu! prišli so časi, da zamoremo tudi mi Črničanje ponašati se, da imamo svoj skupni narodni dom, kjer se bomo nedolžno kratkočasili in razveseljevali. — Prišlo nas je bilo nekoliko skup, ter smo se pogovorili o koristi in potrebnosti čitalnice v namen napredovanja; kajti vsi smo prepričani, da je silno potrebno, da začnemo napredovati v kmetijstvu, rokodelstvih, v vinoreji itd. Mislili smo torej: Nar bolje bo, da si napravimo čitalnico, da si naročimo časnikov in si pripravimo bukev, ki obsegajo vse, kar je nam koristno. In zdajci smo se obrnili s prošnjo do slavnega namestništva. 11. tega mesca smo prejeli rešitev naše prošnje in dovoljena je „čitalnica črniška“. — Pristopilo je že 35 družnikov raznega stanú. To je za našo vas lepo število! H koncu naj pa še očitno tu izrečem zahvalo vsem tistim, ko so z besedo ali z dejanjem kaj pripomogli, da se je ta tako koristna naprava ustanovila. V—č—č.

DOMAČE VESTI.

a. Cerkvene.

Iz Gorice. Včeraj je obhajala pomočna družba za bolne duhovnike („*Pio Sovvegno*“) god svojega patrona, sv. Ivana Nepomučana s slovesno peto mašo v veliki cerkvi, ktere se je vdeležilo tudi precej dušnih pastirjev s kmetov, posvečenih leta 1842, ki so se snidli tu, da so se dogovorili zastran obhajanja 25 letnice svojega mašniškega posvečenja. Odločili so v ta namen dan 11. septembra t. l.

b. Raznotere.

Iz Gorice. 9. t. m. je prišel v Trst novi c. k. namestnik za Trst in Primorsko, Nj. eksc. *Eduard baron Bach* in je drugi dan (10. t. m.) politiško vlado naše dežele prevzel.

*) G. Podbrežan je že obečal, da bo nekatere reči v računih in preudarkih obširnejše pojasnoval; pa če želite, da bi vam kakoršne si bodi predelke ali zneske, na ktere on sam morebiti še ne misli, razložil, se jazodenito, prosim, svojo željo. Pogovorite se v tem oziru tudi z družimi možmi, vaše okolice. Prav rada vam ustreže „Domovina“, kolikor bude v njeni moči. Sicer pa glejte danatnje pojasnilo. Vr.

Te dni pravzame naš deželni odbor od vlade zalogo do-
stojnih šolskih stipendijev, Wardenbergovega, Leonovega itd.

—Potem bo obsagalo dež. odborovo gospodarstvo iz 10 sa-
logov. (To pa niso še vsi; še nekatere ima vlada izročiti).
—Znano je, da se je bil napravil lani ob vojski po-
seben odbor, ki je nabiral po vsej deželi denarje, platno
pukavnico itd. za ranjene vojake. Tudi iz Istrije je pa-
tiljala vlada, kar se je tam nabralo sem v Gorico. Z
enim delom nabranega denarja so se poravnali študentski,
za potrežbo ranjenecv na tuki železnični postaji, nekaj
so je razdelilo med vdove itd. Ostalo je pa še denarja
okoli 13 000 gold. Za ta iznosok so se nakupile obli-
tije semljišna odveza. Ustanovljen imamo po takem na-
salog (fond) za goriške in isterske invalide. Dotične de-
ložbe so sestavljene v posebnem ustanovnem pismu.

— Te dni je bil v Gorici slavni naš pesnik, Sr.
Miroslav Vilhar; naša domorodna šolska mladina s svo-
jimi pevci mu je improvizirala prav ontuzijastično ovacijo
v gostilnici pri „Cattarini-u“.

Az. VOJČ. C. kr. namestništvo tržaško je potrdilo
26. pretekl. m. pravila tukajšnjega „bralnega društva“.
Te so društva, ki bodo segala ljudstvu do kosti in krvi
in bodo na tihem sad obrodila, ki ga ne raznese vsaka
sapa, kakor mnogokrat navdušene pa prazno „živio-kli-
ce“.

— PP. —

POLITIŠKI OGLED.

V Gorici 16. maja.

London in - Zagreb! ste bili ta teden mesti, kamor so
se vse oči ozirale. Cesar se ni skor nihče nadjal, naredila
nam je konferencija londonska: Luksenburška zadeva je
dogmata. 11. t. m. ob 6. u. zvečer je bila podpisana dotič-
na pogodba. Deželica ostane pod gospodvom holandske-
ga kralja, ne bode pa več spadala k Nemčiji. Kralj
pruski nima posihmal več pravice, imeti v trdnjavi
Luksenburgu svojo posadko; v 4 tednih mora vojaka
in vso vojakovo pripravo iz nje spraviti; trdnjava se,
kolikor treba, podere. Deželica bo neutralna, tako da
nikdar več in nikomur zavoljo nje kakšna nevarnost
ne nastane; poročstvo pa, da se bode neutralnost nje-
na spoštovala, so prevzele vse vlade, kterih poobla-
stenci so bili pri konferenciji. Vse to pomeni mir, —
za zdaj, namreč, in za tako dolgo, dokler diplomatije,
kje drugde zopet kake dlake v jajcu ne najdejo, da
se zavoljo nje nov propir vname. — Kaj pa v Zagre-
bu? Hrovaški zbor se ta krat kaj krepko drži. Pove-
dali smo že v poslednjem listu, da je ban vse žile na-
penjal, da bi bil tište zbornike, ki so kraljevi uradni-
ki, pregovoril, da bi o tirjatvi kraljevega reskripta za-
stran poslanja zastopnikov v Pešt tako glasovali, ka-
kor se na Dunaji in v Peštu želi. To obdelavanje urad-
nikov pa je ves zbor razdražilo. Vsakemu zborniku —
uradniku ali neuradniku — namreč, mora biti, kedar v
zburu govori ali glasuje, prosta beseda zagotovljena, da
govori kar in kakor mu veat veleva, in da ga ne zadene
kazni, in da mu nikdo ne sme zamoriti, če je znabiti dru-
gači govoril in glasoval, kakor je njegovim predpostavljene-
nim všeč. Tej svobodi v zborih pravijo v konstitucijskem
jeziku „immunität“. Hrovaški zbor je v tej zadevi že L.
1861 sklenil, da naj bodo zborniki pod brambo immunitati
in za kar govore, neodgovorni; toda tega njegovega
sklepa ni cesar do sedaj še potrdil. Preteklo saboto
(11. t. m.) je torej po Perkovačevem nasvetu zbor
enoglasno sklenil, da ne bode nobene reči več razpra-
viljal, dokler svotli cesar omenjenega sklepa od L. 1861
(zastran immunitati ali neodgovornosti) ne potrdi, (da
se uradnikom ne bode več sila delala). — Gotovo je,
da se Hrovatom ta želja izpolni. Sicer pa, te vme ne
reči razpravo o glavni reči zadržujejo in ne bo moglo
ogersko kronanje ob določenem času (prve dni junija) bli.
— Pribodnji ponedeljek, 20. t. m. se začne na Dunaji
državni zbor.

10. t. m. je bil v Coloven vrednik „Slovenca“
8; dan. g. Ivan Božič, zavoljo pregrška rakalijona da-
sti na 14 dni v zapor, obsjeon in zapadlo mu je 60 goldi.
narjny kavojik. Tožniki so gg. dr. Skedel, dr. Marohnall
in krajno sodnijski tajuik Schorl s Kranjskega. (V
nem), kteri so se čutili raztaljeno po nekem spro-
ročnu o volitvah. Kakor je znano, čaka gosp. Božič, da
je čola vrata pravd. (Zukunfts)

Tujci v Gorici:

Pri „S. krona“: Čisti Karol, kup., iz Trsta; Baum Rudolf, kup.,
s Angliškega; Cervinski, Ant., kup., iz Trsta; Mayer Baron Frano, c. k.
stotnik, iz Trsta; Šušich Jožef, c. k. apelacijski svetovalec, iz Zagreba;
Benny vit. Gabo, c. k. dvorni svetovalec, iz Trsta; Vranščak Karla, zaseb-
nica, iz Trsta; Kern Frano, popot., s Dunaja; Ungen David, kup., s Dun-
aja; Schakk Friderik, c. k. kontrolor, iz Postajna; Colla Leon, ? iz
Demelek; Gubrina Franciska, zasebnica, iz Ljubljano; Bamania Henrik,
kup., ja Trsta; Morpurgo Hieronim, kup., iz Trsta; Ferrari Eugen, kopj.,
iz Vidma; Businelli Maria, zasebnica iz Trsta; Cerzo Iv. K., kup., iz Tr-
sta; Urbar Aldjui, kup., iz Trsta; Hartmann Alfred, kup., s Dunaja; Kra-
lupper Karol, kup., s Dunaja; Peteani vit. Ant., c. k. stolnik, iz Piumi-
cella; Sanehoid Albert, kup. opravilnik iz Milana; Leithner Frano, popot.,
s Dunaja; Monviutti Jož., kup., iz Trebiža; Onofrio Iv. K., uradnik v
pokoju, iz Trsta; Pahuga Ivan, duhovnik, iz Poveča. — Pri „Al. angeli“:
Albranzi Dr. Napoleon, privatnik, iz Besotek; Medocetti Emil, kupčijski
opravilnik, iz Trsta; Hofmann Peter, rudarski posestnik, iz Tomčevca;
Aranyasper Ivan, vojski duhovnik iz Holomuka; Cosaro Jožef, demaršičar
iz Vidma; Gerin Jožef, kupec, iz Trsta; Grovini Dr. Karol, inženir, iz
Trsta; Reimann Adolf, popotnik, s Dunaja; Gotoneo Anton, kup., iz Trsta;
Vilhar Miroslav, slovenski pesnik, s Krane; Perzogha Felice, posestnik,
Seiano; Turen Anton, posestnik, iz Koloča; Raschovig August, razpošil-
javec, iz Trsta; Vidakovic dr. Anton, pravnik, iz Trsta; Garin Alojzi, mor-
narški kapitan, s Dunaja; Dalan Dominik, mešetar, iz Vidma; Walter
grofinja Galza, (?) posebnica, iz Latisana; Ovin Jožef, kup., iz Trsta;
Mainardi dr. Hermel, zasebnik, iz Vidma; Tomadon Peter, posestnik, iz
Karmina; Velasti Anton, posestnik iz Trsta. — Pri „Al. lev“: Micheluzzi
Jožef, kupec, iz Trsta; Kraus Franc, c. k. sodlajt, iz Trsta; Zilzer Ant.,
kup., iz Gradca; Veluschnik Frano, posestnik, iz Bovea; Samoye Vilij,
zasebnik iz Trsta; Osmo K., popot., iz Trsta; Feigel Leop., kupec, iz
Ljubljane; Kacifura Michael, posestnik, iz Tomina; Bucco Jožef, posestnik,
iz Trsta; Ferendino Juri, opravilnik, iz Trsta; Nardis Karol, uradnik, iz
Trsta; Tonello N., kupec, iz Trsta; Švanut Jožef, kup., iz Trsta; D'Am-
hrogi Jakob privatnik, iz Vidma; Trenti D., kup., iz Trsta; Zilgerle An-
ton o-kraik iz Reke. — Pri „Marjina“: Strella Terezija, oconastitaja,
iz Asti; Grosso Kajetan, profesor, iz Turina.

Umri so v Gorici

od 7. — 14. maja t. l.

7/5. Maria Kroat, 70 l., kmetica, vdova, za plučn. prizdom;
10/5. Jožef Pahor, 53 l., kmet za vodnico; Ivan Bisjak, dninar, za vsta-
rostjo; Anton Tensič, 58 l., kmet za plučno sušico; 12/5. Maria Pavla-
tič, 80 l., kmetica, za starostjo; Mihalj Rjavic, 20 l., tiskar, za plučni-
co; Ivan Gorjup, 14 l., n. sedlarja nia, za plučnico; Katarina Saul, 38
l., n. krojača žena, za mrtudom; Peter Gleščič, 69 l., dninar, padel s
drevesa; Jožef Kerpra, 57 l., čevljar, za sušico.

Uradni oznanilnik

K. k. okrajna sodnja v Gorici razglasa, da bo t. ju-
lija, t. l. po javni dražbi na prodaj hiša št. 310 in vrt (vinograd pod
gradom), cenjena 6140 gold. a. v. — C. k. okrajna sodnja v Sezani
razglasa, da je razpisan konkurs na vse premoženje Jožefa Mikša iz Ma-
lega Hecna; vsi upniki njegov so do 31. maja povahjeni, da naj svoje
tirjalve pismeno izkažejo. Poravnava bo 5. junja t. l. — Do 11. junja
12. julija in 14. avgusta t. l. bo Jan. Brojnika hiša v Gorici št. 20,
cenj: 8656 gld. v. x. pri tuk. c. k. okrajni sodnji na prodaj.

Listnica vredništva: Na nepodpisani list, v Gor-
nem oddani: Nepodpisanih dopisov ne moremo in nobeno nacionaln. ta-
di ke bi, kar si bode, se tako valnega obsagali. Razmerje od nam
keliko, znane; je je tako, kakor pisate, ali vredništvo so: mora svoboda
načela držali. Sicer pa imen in osebnosti bi po kakem na mogli pr-
občiti. Ne zamerite! Vediti pa, da smo Vas vganili. — Gosp. Hr. v Gor.
Sprelepa hvale! Izvrstno Vaše pojasnilo na dopis iz S. — la v listu 10.
„D.“ prisesezno pribadašje gotovo.

Borsni kurs na Dunaji 16. maja: Metal-
ligues 59:80; narodno posojilo 70: 20; London 127:30;
adžjo srebra 125:—; cekini 6:17.

**Loterijske številke zadnjilč vzdig-
njene:** 11. t. m. v Gradcu: 62, 75, 47, 72, 12,
na Dunaji 52, 82, 8, 8, 68. — Pribodnje vzdiga-
vanje: V Trstu 18. in 29. maja; v Gradcu in na Dunaji
22. maja in 7. junija.